

Motion till riksdagen

1989/90:Ju710

av Bo Hammar och Berith Eriksson (vpk)

Brytande av brevhemlighet

Telefonavlyssning innebär alltid en allvarlig kränkning av den enskildes integritet. Restriktiva bestämmelser finns därför om när telefonavlyssning skall tillåtas. Riksdagen begärde dessutom (JuU 1981/82:54) att få en årlig redovisning från regeringen om tillämpningen av reglerna om telefonavlyssning. En sådan redovisning lämnas numera årligen.

Brytande av brevhemlighet är en minst lika integritetskränkande åtgärd som telefonavlyssning. Denna fråga har dock inte varit föremål för en lika omfattande debatt som telefonavlyssningen. I vilken omfattning brev öppnas i hemlighet i brottsförebyggande syfte är okänt. Det är angeläget att regeringen årligen ger riksdagen fullständig information om i vilken utsträckning brevhemligheten bryts.

Frågan om rätten att öppna post i brottsförebyggande syfte blev föremål för debatt i samband med att det framkom att tidningen Brand fått sin post öppnad och kontrollerad av polis och åklagare. Bakgrunden var att Brand publicerat meddelanden från grupper som utfört attentat mot Shell-mackar i protest mot oljebolagets verksamhet i Sydafrika.

Ur tryckfrihetsrättslig synpunkt och utifrån de bestämmelser som gäller i fråga om meddelarskydd är det naturligtvis ytterst allvarligt om en tidning får sin post kontrollerad och genomgången av polismyndigheter och åklagare. En del jurister hävdar att tingsrättens beslut i fallet Brand strider både mot tryckfrihetens anda och bokstav. Grundlagsexperten Erik Holmberg gör en annan tolkning. Han menar att källskyddet i grundlagen upphävs även när ganska triviala brott utreds. Utredning av en simpel bilstöld kan – i princip – vara skäl nog för att åklagare och polis ska få tingsrättens tillstånd att öppna redaktionspost. Skärpta regler tycks därför behövas då det gäller möjligheten att bryta brevhemlighet hos tidningar och andra massmedier.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen begär att regeringen årligen ger riksdagen en redovisning av i vilken utsträckning brevhemligheten bryts,

[att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan lagstiftning

att brevhemligheten hos tidningsredaktioner och andra massmedier
får ett förstärkt skydd.^{1]}

Mot. 1989/90
Ju710

Stockholm den 17 januari 1990

Bo Hammar (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

¹ 1989/90:K407